

**РОЗРОБКА ТА ВТІЛЕННЯ У ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКТІВ
ХАРЧУВАННЯ, ЯКІ ЗАХИЩАЮТЬ ОРГАНІЗМ ВІД ДІЇ
НЕСПРЯТЛИВИХ ЧИННИКІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

Почерняєва В.Ф., Васько Л.М., Жукова Т.О., Корнеев О.В

Українська медична стоматологічна академія, Полтава

Останнім часом в Україні склалася ситуація, яка визначається як «екологічно небезпечна». Зростання кількості нових хімічних сполук, нейроемоційна напруга, зовнішнє і внутрішнє радіаційне опромінення, рафінованість харчування сучасної людини призводять до активації реакцій вільнорадикального окиснення та виснаження систем антиоксидантного захисту. Надлишкове накопичення продуктів вільнорадикального окиснення призводить до розвитку вторинного імунодефіциту, передчасного старіння організму, зростання онкологічних, алергічних та аутоімунних захворювань.

Останнім часом суттєва увага вчених спрямована на біологічно активні речовини (БАР) ехінацеї пурпурової. Фітосклад цієї рослини унікальний, оскільки містить комплекси полісахаридів, біофлавоноїдів, вітамінів та мікроелементів.

У США, Швеції, Німеччині на основі БАР ехінацеї пурпурової розроблені препарати, які широко представлені у фармакопєях цих країн і використовуються як імуномодулюючі засоби для лікування і профілактики вірусних і бактеріальних інфекцій.

Вченими Української медичної стоматологічної академії розроблений перший вітчизняний препарат ехінацеї - «Екстракт ехінацеї водно-спиртовий» промисловий випуск даного препарату відбувається на виробничих потужностях фірм «Євразія», «Лубнифарм».

Доклінічні дослідження показали, що екстракт ехінацеї пурпурової має максимально виражену біологічну активність у комбінації з аскорбіновою кислотою, бета-каротином і біофлавоноїдами. Отримані дані стали підставою для розробки фізіологічно збалансованої комбінації екстракту ехінацеї пурпурової із зазначеними компонентами у вигляді плодово-ягідних соків.

Розроблена рецептура і нормативно-технічна документація на лікувально-профілактичні соки для дітей і дорослих, проведена клінічна оцінка соків як засобів профілактики станів, пов'язаних з активацією реакцій вільнорадикального окиснення. Зміну психоемоційного статусу під впливом використання соків з екстрактом ехінацеї було досліджено у студентів під час екзаменаційної сесії, тобто в умовах посиленої нейроемоційної напруги.

Споживання соків з екстрактом ехінацеї сприяло підвищенню працездатності, зосередженню уваги, поліпшенню пам'яті, енергійності, зменшенню втомлювальності та зміцненню сну. Такий результат свідчить про стреспротекторну дію апробованих соків. Лікувальний ефект напою був випробуваний на добровольцях ліквідаторах наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Таким чином, проведені дослідження показали, що плодово-ягідні напої з включенням екстракту ехінацеї пурпурової доцільно використовувати за метою профілактики для підвищення опірності організму та його адаптаційних можливостей в умовах дії несприятливих екологічних чинників.